

MEMORIAŁ

DO OBYWATELA

MINISTRA OŚWIATY

W SPRAWIE UTWORZENIA

SZKOŁY GŁÓWNEJ EKONOMICZNEJ

W RADOMIU

NAKŁADEM

INSTYTUTU NAUKOWO-SPOŁECZNEGO W RADOMIU

DRUK
SPÓŁDZIELCZE
ZAKŁADY
GRAFICZNE
RADOM
ŻEROMSKIEGO 28

Do

Obywatela Ministra Oświaty

w Warszawie

I.

Dnia 12 maja rb. Miejska Rada Narodowa w Radomiu postanowiła zwrócić się do Obywatela MINISTRA OŚWIATY z wnioskiem o utworzenie w Radomiu Wyższej Szkoły Administracyjno-Spółdzielczej, prosząc jednocześnie o powierzenie Instytutowi Naukowo-Społecznemu w Radomiu prac przygotowawczych, związanych z organizacją tej uczelni. Wkrótce potem uchwały tej samej treści zostały powzięte przez niemal wszystkie Gminne Rady Narodowe na terenie powiatu radomskiego. Wreszcie miejscowe władze w Radomiu, stronnictwa polityczne, związki zawodowe i inne organizacje społeczne skierowały dnia 1 czerwca rb. do Obywatela MINISTRA OŚWIATY memoriał, w którym bliżej uzasadniono potrzebę i zadania Wyższej Szkoły Administracyjno-Spółdzielczej w Radomiu. Wymienione organizacje społeczne występując z wnioskiem o utworzenie tej uczelni prosiły również o powierzenie Instytutowi Naukowo-Społecznemu odnośnych prac przygotowawczych, a jednocześnie zwróciły się bezpośrednio do I. N. S. z prośbą o rozpoczęcie wstępnych przygotowań do zorganizowania wyższej szkoły w Radomiu.

W wykonaniu tego mandatu miejscowego społeczeństwa Instytut Naukowo-Społeczny w Radomiu powołał Komisję, złożoną z przedstawicieli I. N. S., władz, osób pracujących naukowo oraz z reprezentantów organizacji spółdzielczych, nauczycielstwa i kupiectwa. Podstawą obrad Komisji były dezyderaty społeczeństwa, wyrażone w wyżej wymienionym memoriale oraz w uchwałach Rad Narodowych, a do-

magające się utworzenia w Radomiu Wyższej Szkoły Administracyjno-Spółdzielczej. Po gruntownym rozpatrzeniu sprawy Komisja postanowiła przyjąć za podstawę swego projektu nie nazwę, ale charakter studiów na projektowanej uczelni oraz niewątpliwie istniejące i wyrażone przez społeczeństwo zapotrzebowanie na określony typ fachowców o wyższych kwalifikacjach. Tymi pracownikami, których brak żywo się dzisiaj odczuwa, a których obecnie nie szkoli żadna uczelnia w Polsce, są przede wszystkim samorządowcy i spółdzielcy o wyższym przygotowaniu teoretycznym, a ponad to ekonomiści z nastawieniem społecznym. Z uwagi na wspólną tym wszystkim dziedzinom specjalizacji szeroką podbudowę ekonomiczno-socjologiczną, studia na projektowanej uczelni muszą mieć charakter głównie ekonomiczny, co postanowiono uwypuklić w nazwie uczelni. Drugim momentem, który ta nazwa powinna uwidocznić, jest charakter akademicki szkoły. Zgodnie z przyjętą w myśl obowiązujących przepisów o szkołach akademickich nomenklaturą, należy tu zastosować nazwę »Szkoła Główna«, a więc w pełnym brzmieniu »Szkoła Główna Ekonomiczna w Radomiu«.

Szkoła ta została pomyślana jako szkoła akademicka, jednowydziałowa, ze specjalizacją na trzecim roku studiów (V i VI semestr) w kierunkach: spółdzielczym, samorządowym, ekonomiczno-handlowym i skarbowym. Ukończenie Szkoły, złożenie przepisanych egzaminów i pracy przyjętej przez Senat Szkoły, dawałoby tytuł magistra nauk ekonomicznych, który uprawniałby do ubiegania się o tytuł doktora nauk ekonomicznych.

Jednocześnie Komisja wyłoniła dwie Podkomisje: Organizacyjną i Biblioteczną. Zadaniem Podkomisji Organizacyjnej jest nawiązanie kontaktów z profesorami wyższych uczelni, którzy by weszli w skład grona pedagogicznego S. G. E. W chwili obecnej kontakty te zostały już nawiązane.

Zadaniem Podkomisji Bibliotecznej jest stworzenie biblioteki Szkoły w oparciu o poważne, bo kilkadziesiąt tysięcy tomów liczące księgozbiory im. S. Hempla i Biblioteki Miejskiej w Radomiu. W porozumieniu z odnośnymi władzami opracowuje się już plan przekazania z tych bibliotek dla Szkoły książek o treści ekonomicznej i socjologicznej. Prócz tego przewiduje się uzupełnienie biblioteki przez dary osób zamieszkałych w Radomiu, a posiadających znaczne księgozbiory dzieł naukowych z odnośnych dziedzin. W ogólnej ilości książki tą drogą otrzymane wystarczą na zapoczątkowanie biblioteki naukowej Szkoły.

Obok biblioteki niemniej ważną kwestią techniczną, jaka wysuwa się przy wstępnych pracach organizacyjnych, jest sprawa lokalu Szkoły. Zarząd Miejski w Radomiu przewidział już gmachy przeznaczone dla pomieszczenia Szkoły, profesorów i studentów. W pierwszym rzędzie wchodzi tu w grę wzniesiony przez niemców ogromny, reprezentacyjny gmach urzędu »dystryktu«, którego dwa piętra w jednym skrzydle stoją wolne. Starosta Powiatowy wyraził już zgodę na oddanie do dyspozycji Szkoły wolnych pomieszczeń w tym budynku w ogólnej ilości 11 sal i 12 pokoi o łącznej powierzchni 590 m^2.

II.

Zagadnienie odbudowy szkolnictwa wyższego w Polsce łączy się w pierwszym rzędzie z problemem rozmieszczenia wyższych uczelni, a mianowicie z kwestią ich centralizacji lub też decentralizacji. W ustroju przedwojennym przeważała zdecydowanie pierwsza, skoro na 24 uczelnie akademickie w Polsce 12 z nich mieściło się w Warszawie, a pozostałe były skupione w większych ośrodkach miejskich. Obecne warunki przemawiają jednak stanowczo za decentralizacją a to z wielu względów.

1. Główny ośrodek naszego szkolnictwa — Warszawa, jest, wobec zniszczeń wojennych na najbliższy okres lat kilkunastu nieodpowiedni dla pomieszczenia rzesz uczących się wobec olbrzymich trudności lokalowych.
2. Doświadczenia państw przodujących w zakresie nauki i kultury (Ameryka, Anglia, Szwajcaria) przemawiają stanowczo za decentralizacją, ponieważ życie w wielkich miastach nie stwarza warunków odpowiednich dla studiów. Prócz tego centralizacja polskiego szkolnictwa wyższego wykazała cały szereg wad, wśród których

na pierwszym miejscu należy wymienić trudności lub nawet niemożliwość należytego kierowania zbyt licznym skupiskiem młodzieży, czego przykładem jest anarchizacja życia młodzieży na uniwersytecie warszawskim w okresie przedwojennym.

3. Będąca w toku przebudowa ustroju oświaty w kierunku jego jak najdalej idącego zdemokratyzowania i udostępnienia nauki dla wszystkich, w przeciwstawieniu do systemu elitarnego reformy z roku 1932-go wymaga uwieńczenia odpowiednią strukturą szkolnictwa wyższego. Studia w wielkich miastach przy wysokich kosztach utrzymania były jednym więcej czynnikiem selektywnym w kierunku uprzywilejowania młodzieży pochodzącej z klas posiadających. Odległość uczelni od ośrodków wiejskich i prowincjonalnych centrów przemysłu utrudniała jeszcze bardziej studia młodzieży robotniczej i chłopskiej.

Należy więc dążyć do proporcjonalnego rozmieszczenia wyższych uczelni w stosunku proporcjonalnym do potrzeb oraz dynamiki gospodarczej i ludnościowej poszczególnych regionów państwa polskiego.

I tutaj jako jeden z najbardziej potrzebujących wysuwa się na czoło region radomsko-kielecki. Region ten leżący w sercu Polski był dotychczas wysoce zaniedbany w dziedzinie podstawowych urządzeń użyteczności publicznej, w szczególności zaś w szkolnictwie.

Wobec przewagi ludności rolniczej wynoszącej 56,8% ludności województwa kieleckiego przy dużym rozdrobnieniu gospodarstw rolnych i złych naogół gruntach konieczne jest uaktywnienie tego biernego dotychczas pod względem gospodarczym obszaru. Z uwagi na brak dokładnych danych statystycznych co do obrazu wsi w tym regionie po przeprowadzeniu reformy rolnej nie można wprowdzie przedstawić tego cyfrowo, nie mniej jednak niewątpliwe jest znaczne przeludnienie wsi w tym obszarze, które przy wysokiej dynamice ludnościowej wsi polskiej musi stale wykazywać tendencję zwyżkową.

Jedynym środkiem zaradczym jest skierowanie części ludności wiejskiej, a przede wszystkim przyrostu, do przemysłu i handlu. Jest to problem nie regionalny, ale ogólno polski. W tym jednak zaniedbanym i zahamowanym w swym rozwoju gospodarczym regionie o strukturze robotniczo chłopskiej problem ten jest szczególnie zaostrzony.

Dotychczas istniejące ośrodki przemysłowe w obszarze radomsko-kieleckim, względnie tworzone lub planowane w ramach centralnego okręgu przemysłowego, który terenowo prawie pokrywa się z województwem kieleckim, nie czyniły jeszcze zadość tym potrzebom. Konieczna jest dalsza rozbudowa przemysłu w oparciu o ośrodki istniejące, ożywienie handlu, któremu powinno sprzyjać centralne położenie tego regionu w Polsce, uaktywnienie gospodarcze i społeczne wsi, a co za tem idzie jej podniesienie kulturalne za pośrednictwem rozbudowy sieci spółdzielczej, która tu zresztą ma już za sobą piękne wyniki.

Realizacja tych wszystkich postulatów wymaga nie tylko odpowiedniej polityki gospodarczej, ale także należytej rozbudowy sieci szkolnej, na czele której stać będzie uczelnia wyższa, mająca udostępnić na miejscu naukę młodzieży chłopskiej i robotniczej dotychczas upośledzonej, ponieważ nie było jej stać na studia w odległych i drogich miastach.

Potrzeby gospodarcze tego regionu wysuwają na pierwszy plan typ takiej uczelni, która będzie przygotowywać pracowników o wyższych kwalifikacjach dla przemysłu, spółdzielczości, handlu, jednym słowem uczelni ekonomicznej.

Życie gospodarcze odrodzonej Polski nosić będzie jednak całkowicie nowy charakter, na który obok objęcia przez państwo przemysłów kluczowych i przebudowy ustroju rolnego składa się szczególnie doniosła rola spółdzielczości w wytwórczości i obrocie. Ale spółdzielczość to nie tylko kwestia gospodarki i formy organizacyjnej przedsiębiorstw. Stanowi ona główny czynnik demokracji gospodarczej, bez której demokracja polityczna może stać się złudną. Dalej zaś działalność jej sięga w dziedzinę kulturalną i właśnie kooperacja powinna dźwigać wieś polską na wyższy poziom życia po przez

spółdzielnie budowlane, kredytowe, zakup i użytkowanie kosztownych maszyn rolniczych na zasadach spółdzielczości itp.

Aby zadaniom tym sprostać nie może rządzić spółdzielczością ciasny merkantylizm, bo wtedy stałaby się ona tylko czynnikiem rywalizacji gospodarczej, nie może kierować nią bezduszna biurokracja, która zapomina o interesach społeczeństwa. Spółdzielca musi łączyć wiadomości fachowe z właściwym nastawieniem ideologicznym. Nad kierowniczym ruchem spółdzielczym, nad szkoleniem średnio kwalifikowanych pracowników spółdzielczości i nad pionem ideologicznym polskiej kooperacji czuwać muszą ludzie o wyższych studiach ekonomicznych, odbytych we właściwej atmosferze i o zdecydowanym nastawieniu społecznym. Tych teoretyków ruchu spółdzielczego będzie szkolić S. G. E.

Z tym typem uczelni, jaki reprezentuje S. G. E. wiąże się logicznie i organizacyjnie jeszcze jeden kierunek specjalizacji, szczególnie potrzebny i aktualny w warunkach polskich, a zwłaszcza w warunkach regionu radomsko-kieleckiego: kierunek samorządowy.

W odrodzonej, demokratycznej Polsce szczególna rola powinna przypaść samorządowi. Powinien on być szkołą pracy dla państwa i społeczeństwa, wyrazicielem i czynnikiem twórczym w dziedzinie zaspakajania najpilniejszych potrzeb ludności, środkiem demokratyzacji gospodarczej, politycznej, społecznej i kulturalnej państwa polskiego. Że w tym kierunku pójdzie rozwój samorządu, przesądził już dekret P. K. W. N. o organizacji i zakresie działania Rad Narodowych. Organy samorządowe, oparte o te Rady, spełnią całkowicie swoje szerokie zadania tylko wtedy, gdy będą składać się z kadr przygotowanych fachowo. Trzeba więc będzie szkolić na kursach lub też w liceach zawodowych samorządowców, którzy nie będą bezdusznymi wykonawcami, ale pełnymi inicjatywy działaczami, znającymi potrzeby społeczeństwa i sposób ich zaspakajania. Na czele zaś struktury samorządowej powinni stać ludzie o przygotowaniu nie tylko praktycznym ale i teoretycznym, aby działalność ich miała odpowiedni widnokrąg i aby mogli oni szkolić i wychowywać dalsze kadry samorządowców.

W przedwojennej Polsce studia komunalne nie były należycie postawione, co zresztą łączyło się niewątpliwie z zaniedbywaniem

i ograniczaniem samorządów na korzyść administracji państwowej. Jedyne wyższe studia komunalne przy S. G. H. w Warszawie były właściwie pewnego rodzaju paradoksem, pozycją przyczepioną do całości obcej z nastawienia i ducha ideologii samorządowej. Dysponując jednak najlepszymi siłami naukowymi mogła była ta placówka spełnić choć w części swoje zadanie nawet mimo braku odpowiedniej atmosfery ideowej w merkantylnie nastawionej S. G. H., gdyby nie wysokie opłaty. W tej najdroższej uczelni w Polsce uczyła się głównie młodzież z warstw zamożniejszych, przy zupełnym prawie wyeliminowaniu młodzieży ze sfer np. robotniczych, która stanowiła 2 – 5% ogółu słuchaczy (wg statystyk w Pamiętniku 30-lecia S.G.H.) Studiujący traktowali wysoki koszt nauki jako wkład, który po ukończeniu powinien się jak najszybciej zamortyzować przez wysokie zarobki. Na nierokujący takich nadziei kierunek samorządowy lub spółdzielczy szło przeciętnie 2 lub 3% słuchaczy (wg wyżej powołanego źródła). Ci, którzy chcieliby pracować w samorządzie, mieli drogę zamkniętą przez wysokie opłaty i wysokie koszty utrzymania w Warszawie.

W obecnej chwili niema w Polsce zorganizowanych wyższych studiów komunalnych. Uruchomienie ich, jakkolwiek w tej chwili brak po temu oznak, przy warszawskiej S. G. H. nie jest celowe z wyżej wymienionych względów. Dotychczas z inicjatywą zorganizowania w Polsce wyższych studiów samorządowych nikt nie wystąpił. W ten sposób problem Szkoły Głównej Ekonomicznej w Radomiu przestaje być kwestią tylko regionalną, a nabiera doniosłości ogólno państwowej, chodzi tu bowiem o utworzenie pierwszego w odrodzonej Polsce ośrodka naukowej pracy i myśli samorządowej.

III.

Powyższe względy uzasadniają zdaniem Komisji następujące tezy:

1) że w regionie radomsko-kieleckim powinna powstać Szkoła o prawach akademickich,

2) że Szkoła ta powinna mieścić się w Radomiu, który jest miastem dostatecznie dużym, by pomieścić uczelnię oraz personel wykładowczy i studentów, przy czym Zarząd Miejski

w Radomiu zobowiązał się zapewnić Szkole, profesorom i młodzieży odpowiednie lokale. Wybór Radomia, jako miasta posiadającego prócz tego odpowiednią atmosferę ideologiczną, jako znanego ośrodka ruchu robotniczego i demokratycznego, został zresztą obszerniej uzasadniony w memoriale organizacji społecznych z dnia 1.VI. rb.

3) że projektowana w Radomiu uczelnia winna mieć charakter ekonomiczny ze specjalizacją w kierunkach spółdzielczym, samorządowym, ekonomiczno - handlowym oraz skarbowym, ponieważ na podbudowie ekonomicznej dwóch pierwszych lat studiów można oprzeć jeszcze i specjalizację w tym ważnym dla Państwa dziale administracji.

Ze względu na charakter akademicki projektowanej uczelni Komisja proponuje nazwę Szkoła Główna Ekonomiczna, zgodnie z nomenklaturą i wymaganiami obowiązujących przepisów o szkołach akademickich.

Czas studiów ma wynosić trzy lata, zgodnie z ustaloną praktyką polskich uczelni akademickich o kierunku ekonomicznym (z warszawską S. G. H. na czele) oraz podobnie jak w wielu zagranicznych uczelniach tego typu o światowej sławie, jak np. London School of Economics and Political Science, Wydział Handlowy Uniwersytetu w Birmingham, Institut Superieur de Commerce de l'Etat w Antwerpii i inne.

Dwa pierwsze lata studiów mają dać szeroką podbudowę ekonomiczną, socjologiczną i prawną pod przewidzianą na trzecim roku specjalizację w obranym kierunku.

Pierwszy rok studiów służy wprowadzeniu słuchacza w problematykę i daniu odpowiednich podstaw teoretycznych w dziedzinie ekonomii przez studium takich przedmiotów, jak: ekonomia polityczna, geografia gospodarcza, nauka o handlu przy jednoczesnym kształceniu słuchacza w podstawowych specjalnościach niezbędnych dla ekonomisty (arytmetyka handlowa, księgowość). Podstawy socjologii, znajomość problematyki i metody daje wykład socjologii, zaś historia gospodarcza z historią ruchów społecznych ma dać aspekt historyczny zagadnień gospodarczych i socjologicznych. Encyklopedia prawa ma dać słuchaczowi znajomość podstawowych kwestii wspólnych dla wszystkich dziedzin prawa i przygotować jednocześnie do studium przedmiotów prawniczych. Jednocześnie student zapoznaje się z podstawową gałęzią prawa – prawem cywilnym, co przygotowuje go do studium prawa handlowego na następnym roku.

Drugi rok studiów stanowi pogłębianie zdobytych wiadomości w kierunku specjalnym, stanowiącym jednak ze względu na swój charakter przygotowanie wspólne dla wszystkich gałęzi właściwej specjalizacji. Temu celowi służy kurs specjalny ekonomii politycznej, studium skarbowości, statystyki, towaroznawstwa, geografii gospodarczej Polski oraz kontynuowanie studium księgowości. Jednocześnie student rozporządzający już po pierwszym roku przygotowaniem teoretycznym otrzymuje odpowiednie nastawienie społeczne, które winno być wspólne wszystkim kierunkom następującej na trzecim roku specjalizacji, przez naukę polityki gospodarczej i polityki społecznej. Prócz tego uwzględnia się też prawo handlowe, w równym stopniu potrzebne wszystkim absolwentom uczelni.

Ponadto na obydwu latach studiów prowadzi się naukę języka obcego. Ma ona przygotować zarówno do działalności w obrocie gospodarczym z krajem, którego język studiuje słuchacz, jak i umożliwić lekturę fachowej literatury ekonomicznej i socjologicznej w tym języku. Ponieważ uczelnia ma służyć przede wszystkim jednak potrzebom wewnętrznym państwa i działalności wewnątrz niego, Komisja uznała za wystarczający jeden język obcy.

W V i VI semestrze studiów następuje specjalizacja w czterech kierunkach.

1. **Kierunek spółdzielczy.**

Celem nauczania jest przygotowanie teoretyków ruchu spółdzielczego o wysokich kwalifikacjach, którzy będą kierować tym ruchem i prowadzić badania naukowe nad zagadnieniami spółdzielczości. Zgodnie z tym poznają oni z jednej strony teoretyczne zagadnienie o charakterze ekonomicznym i socjologicznym (ekonomia polityczna — kurs specjalny, naukowa organizacja pracy), z drugiej strony studiują specjalne przedmioty teoretyczne z dziedziny spółdzielczości (teoria spółdzielczości i historia ruchu

spółdzielczego) i praktyczne (ustawodawstwo spółdzielcze, organizacja i gospodarka spółdzielni wszystkich typów, księgowość spółdzielcza). Wspólne dla wszystkich kierunków specjalizacji studium bieżących zagadnień gospodarczych stanowi kontynuację polityki gospodarczej z drugiego roku studiów w kierunku specjalnym i służy wyrabianiu odpowiedniego nastawienia w absolwentach uczelni.

2. **Kierunek samorządowy.**

Przedmioty rozpadają się na trzy grupy:

a) studium kwestii komunalnych podstawowych dla samorządowca (polityka komunalna, skarbowość komunalna, polityka urbanistyczna),

b) zagadnienia ekonomiczne, ekonomia polityczna — kurs specjalny, naukowa organizacja pracy,

c) przedmioty praktyczne w zakresie nauk komunalnych: przedsiębiorstwa komunalne i rachunkowość komunalna,

d) przedmioty prawne, których studium ma dać prawny aspekt zagadnień samorządowych: prawo państwowe, prawo administracyjne, ustrój samorządu terytorialnego.

3. **Kierunek ekonomiczno-handlowy.**

Oprócz przedmiotów wspólnych dla innych sekcyj (ekonomia polityczna kurs specjalny, bieżące zagadnienia gospodarcze, naukowa organizacja pracy), których znaczenie zostało wyżej wyjaśnione, wprowadza się tutaj przedmioty teoretyczne z zakresu ekonomii (historia doktryn ekonomicznych, demografia, polityka bankowa, ogólna nauka o gospodarce przedsiębiorstw), a także przedmioty praktyczne (towaroznawstwo, księgowość, analiza bilansów). Struktura przemysłu i handlu w Polsce łączy się znów z nauczaniem przedmiotów z zakresu polityki ekonomicznej i ma wyrabiać właściwe nastawienie w słuchaczach. Przejęcie przez państwo kluczowych przemysłów w kraju i w związku z tym rozbudowa aparatu kierowniczego tego przemysłu stworzy bezwątpienia stałe zapotrzebowanie na gruntownie wykwalifikowanych ekonomistów i handlowców o nastawieniu społecznym.

4. **Kierunek skarbowy.**

Komisja uważa jednocześnie za celowe, by — wykorzystując podbudowę ekonomiczną dwóch pierwszych lat studiów—dać możność szkolenia pracowników skarbowych o wyższych kwalifikacjach na stanowiska rewidentów i teoretyków gospodarki państwowej. Przedmioty tego kierunku obejmują całokształt zagadnień teoretycznych i praktycznych skarbowych, od strony zarówno gospodarczo - skarbowej (podatki, cła i akcyzy, monopole i przedsiębiorstwa państwowe, rachunkowość skarbowa), jak i prawnej (administracja skarbowa, prawo budżetowe, prawo administracyjne).

IV.

Instytut Naukowo-Społeczny w Radomiu. przedstawiając Obywatelowi Ministrowi niniejszy projekt studiów w S. G. E. wyraża głębokie przeświadczenie, że sprawa zostanie rozstrzygnięta w myśl żywotnych pragnień społeczeństwa i potrzeb regionu radomsko-kieleckiego, które nie są przejawem interesów partykularnych, ale mocno wiążą się z dobrem i tendencjami rozwojowymi odrodzonej, demokratycznej Polski.

DYREKTOR INSTYTUTU

(—) Henryk Paluszyński

Radom, 4.VII-1945 r.

DODATEK DO MEMORIAŁU
W SPRAWIE UTWORZENIA SZKOŁY GŁÓWNEJ EKONOMICZNEJ
W RADOMIU

PROGRAM
studiów w Szkole Głównej Ekonomicznej w Radomiu

I rok studiów (I i II semestr).

1. Ekonomia polityczna
2. Encyklopedia prawa
3. Prawo cywilne
4. Nauka o handlu
5. Arytmetyka handlowa
6. Księgowość
7. Geografia gospodarcza ogólna
8. Socjologia
9. Historia gospodarcza z historią ruchów społecznych
10. Język obcy
11. Korespondencja polska.

Nadobowiązkowo: wyższa matematyka, stenografia, pisanie na maszynie.

II rok studiów (III i IV semestr)

1. Ekonomia polityczna kurs specjalny
2. Prawo handlowe
3. Skarbowość
4. Polityka gospodarcza
5. " społeczna
6. Statystyka
7. Geografia gospodarcza Polski

8. Towaroznawstwo
9. Księgowość
10. Język obcy.

III rok studiów (V i VI semestr)

a. Kierunek spółdzielczy.

1. Ekonomia polityczna kurs specjalny
2. Bieżące zagadnienia gospodarcze
3. Naukowa organizacja pracy
4. Ustawodawstwo spółdzielcze
5. Teoria spółdzielczości i historia ruchu spółdzielczego
6. Organizacja i gospodarka spółdzielni wszystkich typów
7. Towaroznawstwo (kurs specjalny)
8. Księgowość spółdzielcza
9. Język obcy (korespondencja).

b. Kierunek samorządowy.

1. Ekonomia polityczna kurs specjalny
2. Naukowa organizacja pracy
3. Polityka komunalna
4. Ustrój samorządu terytorialnego
5. Skarbowość komunalna
6. Polityka urbanistyczna
7. Przedsiębiorstwa komunalne
8. Rachunkowość komunalna
9. Prawo państwowe
10. " administracyjne
11. Język obcy (korespondencja).

c. Kierunek ekonomiczno-handlowy.

1. Ekonomia polityczna kurs specjalny
2. Bieżące zagadnienia gospodarcze
3. Naukowa organizacja pracy
4. Historia doktryn ekonomicznych
5. Demografia
6. Planowanie gospodarcze

7. Struktura przemysłu i handlu w Polsce
8. Polityka bankowa
9. Gospodarka przedsiębiorstw
10. Analiza bilansów
11. Towaroznawstwo (kurs specjalny)
12. Księgowość
13. Język obcy (korespondencja)
14. Organizacja biur

d) Kierunek skarbowy.

1. Ekonomia polityczna kurs specjalny
2. Bieżące zagadnienia gospodarcze
3. Naukowa organizacja pracy
4. Administracja skarbowa
5. Prawo budżetowe
6. Podatki
7. Cła i akcyzy
8. Monopole i przedsiębiorstwa państwowe
9. Rachunkowość państwowa
10. Prawo administracyjne
11. Język obcy (korespondencja)

